

פרק כו'

<p>המפקד – כללי: לערוך השוואה בין פס' א-d בפרקנו לבין פס' א-ה בפרק א. ההשוואה תעלה כי המטרה זהה ("כל יצא צבא") אך המקום, הזמן, והפוקדים – שונים. התלמידים ישיבו לשאלה מדוע יש צורך במפקד שני לאותה המטרה ובאמצעות כך נחזור על המהלך הכללי של הספר – דור חדש <u>חוזב</u> לנקודת זמן של היערכות לקראת כיבוש הארץ וחלוקתה לשבטים.</p> <p>המפקד – מספרים: קריאה רצופה בפרק יכולה להלאות רבים מהתלמידים. מומלץ להצביע על שמות השבטים ולבקש מהתלמידים למלא את מספרי הנפקדים בכל שבט בטבלת אקסל. לחילופין יכול המורה להכין תרשים אשר יבליט גרפית את המספרים – מי הוא השבט הגדול, הקטן וכדו'. המעניין ביותר יהיה להעמיד בשני טורים את המפקד הראשון מול המפקד השני (הכנה של המורה, או פעולה פשוטה של התלמידים באקסל) השוואה זו תעורר אצל התלמידים שאלות הנוגעות בעיקר להבדלים בולטים, כגון:</p> <p>שבט שמעון שפחת בצורה ניכרת (התלמידים יכולים לשער מדוע ולקשור זאת למגפה המתוארת בסוף פרשת בלק) ; שבט מנשה – גדל בצורה ניכרת וכדו'.</p> <p>הגורל אפשר לתאר על פי רש"י לפסוק נד מביא את דברי חז"ל: "...והגורל היה ע"פ רוח הקודש כמו שמפורש במסכת בבא בתרא (קיא). אלעזר הכהן היה מלוכש באורים ותומים ואומר ברוה"ק אם שבט פלוני עולה תחום פלוני עולה עמו והשבטים היו כתובים ביי"ב פתקין ויי"ב גבולים ביי"ב פתקין ובללום בקלפי והנשיא מכניס ידו בתוכו ונוטל שני פתקין עולה בידו פתק של שם שבטו ופתק של גבול המפורש לו..."</p> <p>ולמה בגורל? לפי דברי חז"ל במדרש החלוקה בגורל ועל פי רוח הקודש מונעת מריבות וסכסוכים על הנחלה או ערעור על החלוקה (כמות, מיקום גיאוגרפי, טיב הקרקע):</p>	<p>א "ויהי אחרי המגפה" תוכן – הדאגה לעם ישראל (ע"י הקב"ה וע"י משה);</p> <p>מבנה – שתי תשובות לשאלה אחת (השאלה, מדוע נמנו ישראל כעת, סמויה); סגנון – התשובה הראשונה באמצעות משל ונמשל.</p> <p>סד "ובאלה לא היה איש" הנשים מחבוות ארץ ישראל ; סמיכות פרשיות</p>	<p>א-ה: הציווי על המפקד בשנה הארבעים: הנפקדים - כָּל- יֵצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל, "הפוקדים – משה ואלעזר, המקום - בְּעֶרְבַת מוֹאָב על יַרְדֵּן יַרְחוֹ". המפקד הוא חלק מההיערכות לקראת הכניסה לארץ ישראל, ולקראת חלוקתה לנחלות.</p> <p>ו-נא: תוצאות המפקד - "לְמַשְׁפְּחֹתָם" בכל שבט ושבט ("שחלקו הארץ למשפחותם וכל משפחה ומשפחה היה חלקם במקום אחד ולא תתערב במשפחה אחרת... - רמב"ן), לקרוא את פסוק נא המסיים את המפקד: "אֵלֶּה פְּקוּדֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שֶׁשׁ מְאוֹת אֶלֶף וְאַלֶּף שִׁבְעַת מְאוֹת וּשְׁלֹשִׁים".</p> <p>נב-נו: "לְאַלֶּה תִּחְלַק הָאָרֶץ בְּנִחְלָה" - המפקד הוא הבסיס לירושת הארץ. על פי מספר הנמנים במפקד מבני עשרים שנה – נקבע גודל הנחלה של השבט: לְרֵב - תִּרְבֶּה נַחְלָתוֹ, וְלַמְעֵט - תִּמְעָיֵט נַחְלָתוֹ; חלוקת הנחלות לכל שבט ושבט היתה "בְּגוֹרָל", שנעשה על פי רוח הקודש ובשאלה באורים ותומים (רש"י).</p> <p>נז-סב: פקודי הלויים מבן חודש: איתור שלש משפחות הלויים; איתור מספר בני השבט – "שְׁלֹשָׁה וְעֶשְׂרִים אֶלֶף"; איתור סיבת מניינם בנפרד – "כִּי לֹא נָתַן לָהֶם נַחְלָה בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל".</p> <p>סג-סה: פסוקי סיום המפקד בערבות מואב, שנעשה לדור החדש – דור הנכנסים לארץ.</p>
--	---	---

<p>"מדוינים ישבית הגורל" (משלי יח) " ..אין לך רשות לחלק אלא על פי הגורל, ומעשה נסים היה...אלעזר אומר ברוח הקדש גורל שבט פלוני עולה שיטול במקום פלוני, ויהושע פושט ידו ועולה.." (מדרש תנחומא פנחס סימן ו).</p> <p>ורמז לדבר ע"פ הפסוק בתהלים (פרק טז) "תְּבַלִּים נָפְלוּ לִי בַּנְּעָמִים אֶף נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי".</p> <p>"לרב תרבה" אפשר לבקש מהתלמידים לשער על פי המפקד לאיזה שבא תינתן הנחלה הגדולה ביותר ולהראת במפה את נחלת יהודה כדוגמה לפסוק.</p>			
---	--	--	--